

Sertificēta dabas eksperta atzinums
 par plānotās būvniecības ietekmi
 zemes vienībā ar kadastra numuru Nr. 42460070188
 uz Eiropas Savienības nozīmes biotopiem

Eksperts	Uldis Ļoļāns
Eksperta sertifikāta Nr., derīguma termiņš, jomas	Sertifikāta Nr. 059 (joma: putni; sertifikāts derīgs līdz 20.08.2024.; joma: meži un virsāji, purvi; sertifikāts derīgs līdz 08.06.2025.).
Atzinumā izvērtētās sugu/biotopu grupas	Purvi, meži
Apsekošanas datums	2022. gada 23. oktobris
Ziņas par laika apstākļiem, apsekošanas ilgumu, platību, metodi	<ul style="list-style-type: none"> – laika apstākļi – piemēroti teritorijas izvērtēšanai atbilstoši mērķim; – augu virszemes daļas veģetatīvā stāvoklī, mežaudžu atbilstību ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem, kā arī to struktūru un funkciju kvalitāti iespējams noteikt pēc bioloģiskajai daudzveidībai nozīmīgiem struktūru elementiem, valdošajām zemsedzes sugām, epifītiskajām sūnām un ķērpjiem, dabisko meža biotopu (turpmāk tekstā DMB) sēņu indikatorsugām un specifiskajām sugām (Ek u.c. 2002); – kopējais apsekošanas ilgums ~ 5 stundas; – teritorija apsekota pēc maršruta metodes, izstaigājot visu paredzētās darbības vietas teritoriju un tai piegulošās platības. Novērtēta apsekotās teritorijas atbilstība ES nozīmes biotopiem saskaņā ar metodiku (Auniņš red. 2013), un īpaši aizsargājamo sugu atradnes (Ministru kabineta noteikumi Nr.396 „Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”); – izvērtēta informācija par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (skatīts 23.01.2023.; turpmāk tekstā DDPS “Ozols”); dabas novērojumu portālā www.dabasdati.lv (skatīts 23.01.2023.) 500 m attālumā no paredzētās darbības vietas teritorijas; – apsekojamās teritorijas robežu noteikšanai dabā un sugu atradņu fiksēšanai izmantots planšetdators ar GPS datu pieslēgumu.
Aizsardzības statuss	Nav.
Atzinuma sniegšanas mērķis	Paredzētās darbības – kokapstrādes ražotnes un ar to saistītās infrastruktūras būves un ekspluatācijas iespējamās ietekmes izvērtēšana uz Eiropas Savienības nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Paredzētā darbība: kokapstrādes ražotnes un ar to saistītās infrastruktūras būve zemes vienībā ar kadastra numuru Nr. 42460070188, aptuveni 3,59 ha platībā.
--

1. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts

Saskaņā ar meža inventarizācijas datiem, paredzētās darbības teritorijas lielāko daļu aizņem intensīvi apsaimniekotas aptuveni 70 gadus vecas skujkoku mežaudzes slapjā damakšņa un damakšņa meža augšanas apstākļu tipos (daļā 113. kvartāla 2. un 3. nogabalos; aptuvenā platība 1,8 ha). Aptuveni 0,1 ha platībā paredzētā darbība plānota daļā 113. kvartāla 8. un 9. nogabalos, parastās priedes *Pinus sylvestris* un parastās egles *Picea abies* jaunaudzēs. Paredzētā darbība plānota daļā 113. kvartāla 5. nogabalā (aptuvenā platība 0,5 ha), kur pēc audzes nociršanas izveidojusies pārmitra teritorija. 113. kvartālā 1. nogabalā atrodas pārejas purvs.

Teritorijas reljefs ir līdzens. Hidroloģiskais režīms ietekmēts, paredzētās darbības vietas teritorijā atrodas grāvis, kas robežojas ar esošu kokapstrādes ražotni.

Plānotās darbības iespējamā ietekmes zonā (aptuveni 30 m attālumā) atrodas aizaugošs mitrājs – dīķis, kas, iespējams, izveidojies dzelzceļa līnijas Rīga – Lugaži izbūves rezultātā. Tuvākā dabiskā ūdenstece ir Grūbas upe, atrodas aptuveni 250 m attālumā uz ZA no paredzētās darbības vietas.

2. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Apsekotā teritorija atrodas apdzīvotas Ieriķi tiešā tuvumā. Paredzētās darbības vietas teritorija robežojas ar esošu kokapstrādes ražotni (zemes vienības kadastra numurs 42460070288) un dzīvojamo māju “Teteri” (zemes vienības kadastra numurs 42460070192). Uz D no paredzētās darbības vietas atrodas mežu masīvs.

Tuvākais mikroliegums, kas izveidots zilganās molīnijas *Molinia caerulea* pļavu biotopa aizsardzībai, atrodas aptuveni 1 km attālumā uz Z no paredzētās darbības vietas.

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, *Natura 2000* teritorija ir dabas liegums “Melturu sils” (teritorijas kods LV0527800), kas atrodas aptuveni 1 km attālumā uz ZA no paredzētās darbības vietas.

3. Konstatētie Eiropas Savienības nozīmes biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju, paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā konstatēts Eiropas Savienības (ES) nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140.

Paredzētās darbības vietas teritorijā, zemes vienībā ar kadastra numuru 42460070188 konstatēts ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 aptuveni 0,1 ha platībā. Konstatēts biotopa 1. variants (sugām nabadzīgi līdz vidēji bagāti pārejas purvi ar izteiktu sūnu stāvu, kurā dominē sfagni *Sphagnum spp.*) ar labu kvalitāti. Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju biotops apsekot 17.07.2021.; Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēts sugu un biotopu eksperts Jānis Saulītis (eksperta sertifikāta Nr. 178).

Veicot teritorijas apsekošanu šī atzinuma sagatavošanas vajadzībām, precizēta biotopa platība (aptuveni 0,22 ha). Lakstaugu stāvā biotopā dominē grīšļi (uzpūstais grīslis *Carex rostrata*, dūkstu grīslis *Carex limosa*), makstainā spilve *Eriophorum vaginatum* (1. attēls). Visā biotopa

poligona teritorijā samērā bieži sastopams purva cūkausis *Calla palustris*, purva vārnkāja *Comarum palustre*, purva rūgtdille *Peucedanum palustre*. Sūnu stāvā dominē sfagni.

Biotopa perifērijā, robežjoslā ar apkārtējā teritorijā esošajām mežaudzēm nelielā skaitā konstatētas strauji augošas parastās priedes un egles (2. attēls), tomēr kopumā hidroloģiskie apstākļi vērtējami kā biotopam optimāli un nav konstatēti būtiski biotopu negatīvi ietekmējoši faktori.

Aptuveni 120 m attālumā, mitrājā paralēli dzelzceļa līnijai Rīga – Lugaži, konstatēts ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 aptuveni 0,15 ha platībā ar vidēju kvalitāti. Visa mitrāja teritorija ir potenciāli piemērota ES nozīmes biotopa *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 attīstībai, nākotnē pakāpeniski aizaugot seklūdens dīķim.

1. attēls. ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 zemes vienībā ar kadastra numuru 42460070188 (biotopa centrālā daļa).

2. attēls. ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 zemes vienībā ar kadastra numuru 42460070188 (biotopa perifērijas daļa, kur konstatēti strauji augoši, biotopu nelabvēlīgi ietekmējoši koki).

113. kvartāla 6. un 7. nogabalā, aptuveni 25 m attālumā no paredzētās darbības vietas robežas konstatēts ES nozīmes biotops *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9010*. Potenciāli negatīva ietekme uz konstatēto biotopu netiek prognozēta; biotops nav atkarīgs no paaugstināta mitruma apstākļiem.

4. Citas apsektās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Pamatojoties uz “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (Avotiņš 2019) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietā un tās tiešā apkārtnē neatrodas pūču sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

Pamatojoties uz “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns” (Bergmanis u.c. 2021) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietā un tās tiešā apkārtnē atrodas īpaši aizsargājamo dzeņu sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgas teritorijas.

113. kvartāla 2. nogabalā konstatēta aptuveni 2 m² liela gada staipekņa *Lycopodium annotinum* audze.

Gada staipeknis iekļauts Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr.396 „*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) 2. pielikumā (ierobežoti izmantojama suga), un tas iekļauts arī Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK "Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku sugu aizsardzību" V pielikumā, kopējā grupā *Lycopodium* spp.

Latvijā gada staipeknis sastopams diezgan bieži visā teritorijā, parasti veido klājeniskas dažāda lieluma audzes sausieņu un nosusinātajos mežos, diezgan bieži veido tīraudzes (Priedītis 2014). Analizējot gada staipekņa izplatību A/S “Latvijas valsts meži” valdījumā esošajos mežos, konstatēts, ka sugai ir vienmērīga izplatība visos fiziogēogrāfiskajos un ģeobotāniskajos rajonos, tā sastopama gan dabiskos, gan ietekmētos un pārveidotos biotopos, pie tam nosusinātos mežos tai nereti ir ekspansīvs raksturs (Rove u.c. 2015) un suga ir viens no vides susināšanas ietekmē notiekošas degradācijas rādītājiem.

DDPS “Ozols” reģistrētas 32 sugas laukumveida atradnes; vairāk nekā 1000 punktveida sugas atradnes; vairāk nekā 1000 sugas atradnes – novērojumi.

5. Plānotās saimnieciskās darbības ietekmes uz ES nozīmes biotopiem, to labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas prasības un darbības

Realizējot paredzēto darbību tiks iznīcināts labas kvalitātes ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140, aptuveni 0,22 ha platībā, kas atbilst 0,003% no konkrētā biotopa platības Latvijā.

Saskaņā ar aktuālo informāciju – “Ziņojums Eiropas Komisijai par ES nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018.gada periodu”, ES nozīmes biotopa *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 sastopamība valstī ir no 6614 līdz 8500 ha, sastopamības areāls valstī vērtēts kā labvēlīgs, tendences – stabilas. Konkrētā biotopa

aizņemtā platība valstī, biotopa struktūru un funkciju, kā arī kopējais vērtējums un nākotnes perspektīvu vērtējums – “aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs – nepietiekams”.

Paredzētajai darbībai ir iespējama būtiska ietekme uz esošajiem hidroloģiskajiem apstākļiem apkārtējā teritorijā. Lai novērstu apkārtējā teritorijā (aptuveni 120 m attālumā) esošā ES nozīmes biotopa *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 potenciālu degradēšanos, biotopa kvalitātes un funkciju pasliktināšanos, nepieciešams saglabāt neizmainītu hidroloģisko režīmu.

Kā tehniskais risinājums iespējama biotopam un mitrājam piegulošajā paredzētās darbības vietas teritorijas robežjoslā no zemes virsas līdz cilmiezim iestrādāt ūdensnecaurlaidīgu materiālu.

Kā kompensējošs pasākums iznīcinātā biotopa vietā ir rekomendējama apstākļu uzlabošana esošā ES nozīmes biotopa *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 fragmentā (centra koordinātes X: 339974; Y: 570870). Visā biotopa teritorijā konstatēts būtisks aizaugums ar kokiem un krūmiem (3. attēls). Koku un krūmu izciršana, ciršanas atlieku izvākšana veicama Dabas aizsardzības pārvaldes sertificēta purvu biotopu eksperta uzraudzībā ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas (1. marts – 30. jūnijs).

3. attēls. Vidējas kvalitātes ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 zemes vienībā ar kadastra numuru 42460070188

Nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtnē esošajiem biotopiem var izraisīt ūdens un augsnes piesārņojums vai fiziska iedarbība. Projektēšanas un būvdarbu laikā ir ieteicams nepieļaut ūdens un augsnes piesārņojumu.

6. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai

- Paredzētās darbības vietā un tās iespējamā ietekmes zonā (līdz 50 m no paredzētās darbības vietas robežas) ir konstatēti ES nozīmes vai Latvijā īpaši aizsargājami biotopi.
- Realizējot paredzēto darbību tiks iznīcināts labas kvalitātes ES nozīmes biotops *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140, aptuveni 0,22 ha platībā, kas atbilst 0,003% no konkrētā biotopa platības Latvijā. Ietekme nacionālā mērogā vērtējama kā nebūtiska.
- Veicot būvdarbus nepieciešams izvēlēties tādus tehnoloģiskos risinājumus, lai netiktu izmainīts apkārtējās teritorijas hidroloģiskais režīms.

- Kā kompensējošs pasākums iznīcinātā biotopa vietā ir rekomendējama apstākļu uzlabošana (koku un krūmu izciršana) tuvumā esošajā vidējas kvalitātes ES nozīmes biotopa *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7140 teritorijā (centra koordinātes X: 339974; Y: 570870).
- Pēc piesardzības principa, lai samazinātu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamu putnu sugu ligzdošanu, saimnieciskās darbības, kas saistītas ar teritorijas atmežošanu, neveic laika periodā no 1. marta līdz 31. augustam.

Atzinums sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30.septembra noteikumiem Nr.925 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības*”, atbilstoši Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumiem Nr.213 “*Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu*”, kā arī atbilstoši “*Vadlīnijām sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura2000 teritoriju novērtējuma ietvaros*”.

Atzinums sagatavots uz 6 (sešām) lappusēm.

Pielikumā:

Objekta shēma 1:6 000 uz vienas A4 lapas;

Uldis Ļoļāns

Tālrunis: +371 26320432

e-pasts: vainamoinen73@yahoo.co.uk

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Izmantotā literatūra un citi informācijas avoti

Auniņš A. (red.), 2013. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. precizēts izdevums. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 360 lpp.

Avotiņš jun. A. 2019. Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Bergmanis M., Priednieks J., Avotiņš A., Priediece I. 2021. Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leipicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Priedītis N. 2014. Latvijas augi. Izdevniecība “Gandrs”. Rīga.

Rove I., Kreile V., Marga D. 2015. Occurrence of Stiff Clubmoss *Lycopodium annotinum* L. within lands managed by the Latvia’s State Forest. 8th International Conference of Biodiversity Research, Book of Abstracts, Daugavpils, 28. – 30.04.2015, p.128.

Pielikums eksperta atzinumam Nr.1.
 Plānots dabotiskās teritorijas novietojuma shēma un konstatētais dabas vērtības
 Cēsu novada Drabeļu pagastā, Centrālvidzemes virsmniecība
 Zemes vienības kadastra numuru 42460070188

0 30 60 120 180 240
 Kilometers

